

Kansainvälisesti kilpailukykyinen sianlihantuotantoketju -hanke

H3 Vieroitusosaston olosuhteet ja porsaiden makuukäyttäytyminen

Osaston olosuhteilla on suuri merkitys porsaiden käyttäytymiseen, kasvuun, kuolleisuuteen ja terveyteen:

1. Jokaiselle vieroitetuille ryhmälle omat olosuhteet

- Vieroitetut tarvitsevat kokonsa ja ikänsä mukaiset olosuhteet

2. Porsaiden makuukäyttäytyminen

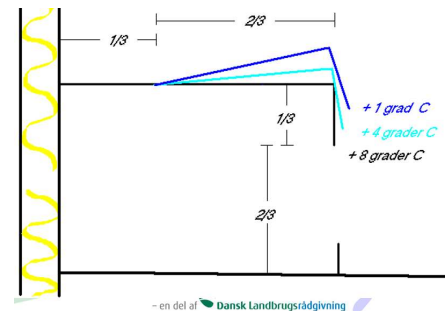
- Porsaas ilmoittavat makuutavallaan, millainen lämpötilatuntema niillä on.

3. Katettu makuualue

- Välikasvattamoissa käytetään kaksi-ilmasto karsinaa, jossa makuualue on katettu.
- Kattamisella saadaan makuualueen lämpötilaa nostettua, sekä vähennettyä vetoa makuualueelta.

Ohjauskeskuksella pystytään hallitsemaan olosuhteita huonekohtaisesti.

Katettu makuualue nostaa makuualueen lämpötilaa

Havainnoi porsaiden käyttäytymistä:

- Kylmissään porsaas hakeutuvat osin toistensa päälle.
- Liian kuumassa porsaas makaavat hajallaan, sekä siirtyvät makaamaan lähemmäksi ritilää, missä ilmanvirtaus on suurempi.
- Liian kuumassa usein kääntävät karsinan "toiminta-alueet" toisin päin, eli alkavat sotkemaan kiinteää aluetta ja makaavat ritilän tienoilla.
- Väärät olosuhteet kasvattavat riskiä häiriökäyttäytymiselle, sekä vaikuttavat kasvuun ja rehunkäyttökykyyn

Porsaiden makuualueella liian kylmä

Kansainvälisesti kilpailukykyinen sianlihantuotantoketju -hanke

1. Porsaiden lämpötarve, sekä minimi-ilmanvaihtotarve muuttuvat porsaiden kasvaessa. Tämän vuoksi sikalan ryhmäkiertomalli / toiminta tulee olla sellainen, että yksi vieroitus huone saadaan kerralla täyteen yhden ikäisiä porsaita. Huoneen sisällä ikähajonta tulisi olla viikon, enintään kahden viikon sisällä, jotta porsaille pystytään järjestämään niiden tarpeita vastaavat olosuhteet. Lämpötilatarve on suurin vieroittaessa, ja laskee lineaarisesti porsaan kasvaessa. Lämpötilatarpeeseen vaikuttaa porsaiden koko ja ikä sekä karsinarakenteet, yleisesti tarve on vieroittaessa makuualueella n. 26-28 C° astetta ja välikasvatusajan loppupuolella n. 22-24 C°. Vastaavasti pienemmät porsaat tarvitsevat pienemmän minimi-ilmanvaihtotason, kuin isommat porsaat.

Koska porsaiden olosuhdevaateet (lämpötila ja minimi-ilmastointitaso) muuttuvat koko kasvatusjakson ajan, on suositeltavaa, että huoneiden ilmastointikeskuksiin tehdään porsaiden tarpeita vastaavat säätökäyrät. Säätökäyrään voidaan tarkkailuun perustuen tehdä tarpeen mukaan tasokorotus tai -lasku, jos yksittäisen ryhmän vaatimukset sitä vaativat.

Osaan ilmastointikeskuksista saa liitettyä myös kosteusanturin. Porsaille liian kosteat huoneet altistavat keuhkosairauksille, sekä lisäävät ripuliriskejä. Sen vuoksi kosteuden mittaaminen osana olosuhdehallintaa on suositeltavaa. Suuntaa-antava kosteuden ja huoneen lämpötilan yhteenlaskettu summa saa olla enintään 90. (kosteus % + huonelämpötila). Jos luku on yli 90, on huone kostea, jos luku reilusti alle 90, hukataan energiaa liian suurella ilmastointi tasolla.
2. Tarkkaile porsaiden makuukäyttäytymistä koko kasvukauden ajan. Tarkkaile miten ja missä porsaat makaavat. Mene huoneeseen varovasti, jotta näet miten porsaat makaavat. Kasassa, mahallaan ja osin toistensa päällä makaavat porsaat kärsivät kylmästä. Oikeassa lämpötilassa porsas makaa kyljellään lähellä toisiaan. Kuumassa porsaat makaavat hajallaan. Lisäksi ne siirtyvät karsinassa paikkaan, missä on viileämpää. Usein myös sontimis- ja makuupaikka vaihtuvat toisinpäin, kun karsina menee liian kuumaksi.

Tarkasta myös makuupaikka, voi olla, että makuutapa on oikea, mutta paikka väärä. Ovat esimerkiksi tulleet pois makuualueelta, lähemmäksi ritilää. Tämä esimerkiksi kertoo siitä, että makuualue on mennyt liian kuumaksi. Kaksi-ilmastokarsinassa vetoa on vähiten makuualueella, eniten ritilällä, tästä syystä väärä makuupaikka saattaa lisätä myös käyttäytymishäiriöriskiä.
3. Makuualueella käytetään yleisesti katosta. Katos nostaa makuualueen lämpötilaa, sekä vähentää vetoa. Makuualueella tarvitaan lisäksi lattialämmitys. Lattialämmön suurin tarve on vieroituksesta 2 – 3 viikon ajan, sen jälkeen porsaat eivät juuri tarvitse lisälämpöä lattian kautta, sillä niistä itsestä tulee pesään lisälämpö.

Vain vieroituspäivänä huoneen lämpötila tulee olla hyvin lähellä makuualueen tarvetta (n. 25-26 C°), heti tämän jälkeen huoneen lämpötilaa lähdetään hitaasti laskemaan alaspäin, jotta porsaille tulee selkeämmin makuu, toiminta ja sontimisalue. Uudempien katoksien kulmaa pystytään säätämään, joko käsin tai automaattisesti, jotta makuualue olisi oikean lämpöinen.